

Forfatter: Sthen, Hans Christensen

Titel: En liden Vandrebog

Citation: Sthen, Hans Christensen: "En liden Vandrebog", i Sthen, Hans Christensen: *En liden Vandrebog*, udg. af JENS LYSTER ; JENS HØJGARD , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, C.A. Reitzel, 1994, s. 241. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-sthen01val-shoot-idm140299310670304/facsimile.pdf> (tilgået 04. december 2021)

Anvendt udgave: En liden Vandrebog

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

tient. – 68 Oc. fremdelts] Nock beder jeg frem ad. – 70 At skæcke mit] og skæcke mig. – 72 Oc.. tro] For alting giff mig, at. – 73 du mig] dig! ja du mig. – 92 Befal.. vdi] Mig gandske befal jeg i.

7. En anden Bøn om Morgen

4-7 O. Vaaed] jf. beslægtet passage 8,4-8. – 7 Vaaed] jf.5,4. – 11 Vild] vil. – 13 lende] hænde, ske. – 16 Raad] plan, beslutning. – 18 At] så at. – 18 lægger vnd] gør mig anstrengelse. – 19 altid] paa altid. – 20 Hvad heller] hvad enten. – 20 Land eller Vand] lands eller vands. – 21 faare] for. – 24 Stai] stå. – 27 Raad] vilkâr, evne jf. Kalk.III 640bjf.8,24; 17,8; 19,17; 19,35; 37 str.1,5. – 28 Naar.. din] gængs vending i datidens elegiske elskovsdigtning og deraf inspireret sâmedigtning. – 32 Velfærd] jf.6,96. – 33 befaler] betror. – 34 Tiust] uoverensstemmelse, kontrovers. – 35 Klaffer] sladder. – 35 Bøgtaler] bogtaler. – 36 salg Affgang] god dødsstne.jf.6,96 – 37 tid] skæbneterne, dødsstne, jf.6,96. – 42 vende mig alting] styre alting for mig jf.Kalk.V 1167b; jf.11b89 Alphabetum Biblicum str.4,4.

Optrykt BH 251; BrandtUdvalg 21, begge steder strofeinddelt uden hjemmel i kilden. Mallng IV 101 og Dal 111 sâtoer 9. Litt. Frandsen 107; Thuner 487. ThunerSuppl.17; Schtorring 37, 189, 193; Mallng IV 101-102.

Utrofisk digt i hele Vb-trad. Optaget i Gryd2 i 10 firehuede strofer (str.7-8 er stadig sammenhængende). Samme inddeleling i Tyghus (str.2-3 trykt ud i ét), hvor også »Gassenhowers Melodi« anføres. ArreboPs 1623 har ved Ps.126 mel. henvisning til »O Gud skee loff til euig tid.for sin. etc.« 2 udg. 1627 er med noter

Optaget i Gryd2, Tyghus, Gryd3, M2T, APs, Ud42, M-C, AM 425, Paulh, KGr med flg. varr: 5 sin] din Gryd2. – 6 hafer] har Ud42 – 9 Gud] Fader Gryd2; fâdr AM 425. – 12 oc Sorg] oc Sorrig M2T; fra sorrig Paulh. – 12 fra wlveke] U-lycke KGr. – 14 mig] lad mig M2T. – 16 Herte. Raad] Herte met Raad APs. – 17 ugen] inter Paulh. – 17 skille] stille APs. – 19 at folge] følger Paulh. – 22 Holr mig fast] Mig fast holdt Paulh. – 23 at forsuare] forsuare M2T. – 24 dem] dennem Paulh. – 24 veldig mact] Velde oc Mact APs. – 25 ville] vil Gryd2. – 29 skade?] skade, Gryd2; skade: APs. – 31 som mig] mig APs. – 31 monne] mon Gryd2. – 32 Velfærd] velfærd Gryd2. – 33 trohg] trohge M2T; trohgen Paulh. – 36 fra] af APs, Ud42. – 43 Guds] sin KGr. – 43 reene. Amen] den reene M2T; det reene, Amen Tyghus. Allerede Tyghus og M2T benævner digtet »En Morgen Sang« I KGr, placeret under tirsdag formiddag ved den daglige korsang i kirken. I SomændPs foreslået til lørdag morgen.

På svensk i adelsmanden Brons Gyllemars' visebog (af B.R. Jonsson dat.1630-1645) nr.10 med 10 strofer a 4 linier. Overskrift og 1.str. lyder »En skon Morgthen och Affben visa at sungha vti nödh och Farlighet O Gudh ske

lof til Eugh tidh/ för sin godhet och nådhe/ som hafuer migh medh storsta flit/ i dagh bevarat fra vades, hvor, som det ses, »Nat« (lin 7) er udskiftet med »dagh«, og »dage« (lin.10) med »nath«, så teksten fremstår som en aftensalme (aftrykt i A.Noreen & H.Schuck: 1500- og 1600-talens visbocker bd.1, Stockholm & Uppsala 1884, 120-21). En helt anden – forkortet – svensk overs. er gjort af Arvid Brynolphi, der studerede i Kbh. i 1598 og i sin »anteckningsbok« fra samme år har gengivet lin.4-7, 12-15, 8-11, 20-21 +2 frie linier, 28-30+23, 27+25-27, 36-39 af Sthens tekst, ialt 7 strofer a 4 linier. 1 str lyder: »Jagh tackar gudh fadher y Himmelfrøck/ för sin godheet och nådhe/ som migh halfuer bevarat medh storste flit/ i thenne har dagh (natt) ifran wädhes. Teksten fungerer her som både morgen- og aftenvis. Det samme gælder en tredje svensk version, som bl.a. indgår i »Then Swenska Psalm Boken, Och en Appendix medh många Andelige Loffsånger« Åbo 1673 228, hvor teksten er opdelt i ottehimede strofer for at kunne synges til dagvisens mel. Endelig har Haqvin Spegel, superintendent over Gotland, i begyndelsen af 1680'erne skrevet en morgensalme »Gud hafwer nu solen igen opsat«, der skal »sunges som: O Gud skee lof til ewigh tijd etc«, og hvis tekst synes at have haft Vb 7 som forlæg. Lit.: L.Linder, A.Brynolphi's anteckningsbok, i Studier tillagnade Henrik Schuck, Sthlm 1905 35, Lædgren 234, Belfrage 52-53. Det kan tilføjes, at en svensk overs. af Vb 7 tidligst kendes på tryk i Manuale, Gotheborg 1668, og derefter str. i Manuale 1673 og 1679 med denne str.: »Gudh skee lof til ewigh tijdh/ För sin Godheet och Nåde/ Som migh hafwer bevarat med flit/ I thenna Dagh (Natt) för allan Wäde« Også trykt str. i Ett Lijet Manuale 1674 og Een Nyttigh Hand-Book 1675.

8. En anden Morgenbøn, foruden Rijn

6 *Liff*] legeme. – 7-8 *Gud ...tidh*] jf.7,4. – 13 *Rosens Blod*] Kristi rosen(farvede) blod optræder i både de senmiddelalderlige bønner, se MIOB II 28,2,20, III 396,25, og i reformatorernes bønner, f.eks.: Luthers Betbüchlein, WA X,II,452, Th 62v jf.7-26 str 5,2 Sthen også Vb 17,17, 19,72, 35,21 – 13 *ridgaff*] udgød. – 14 *Bodfærdige*] angrende. – 14 *Menneske*] mennesker – 14f *förkeren*] forker, gav. – 15 *fornidels*] igen. – 16 og 23 *betant*] bevar. – 18 *Raad*] overvejelse, beslutning jf 7,27 – 18 *Anslog*] plan – 19f *Vidfar*] jf 6,90 – 20 *Lüade*] jf 5,4 – 20f *Vænter*] venter – 23 *Brad dod*] brat død, jf n.t. 6,84 – 28 *möge*] trofast – 28 *Bestilling*] arbejde – 29 og 38 *und*] und – 29 *roete*] posse. – 29 *Kald*] hvsopgave, stilling i samfundet jf 43 str 6,4, 56,18; 61,35 – 32 *got Folk*] (ærlige) mennesker – 34f *ihlam*] loss] i dårligt selskab jf 35 – 35-37 *O HERR: RIE*] *begynt*] tekstentisk med 1 lb 30 bl.F 3r – 36 *Hængse*] dårlig adfærd, uduelighed, uret. – 37 *stadfeste*] *begynt*] Fil 1,6 Fra epistel til 22 søndag efter trinitatis. – 38 *Sind*] sanser – 39 *Einbedts*] gernings – 40 *skel*] evne til at skelne, forstand – 41 *befäl*] befaler. – 42 *Viffandt*] jf 6,90 – 44 *are*] agtelse – 44